

TIHANYI

VISSZHANG

A Tihanyi Önkormányzat lapja

XVIII. évfolyam • 178. szám • 2024. november-december

Karácsonyi melléklettel

BOR-BRAND-TIHANY

ÁTADTÁK A PRO TIHANY DÍJAKAT

HALÁSZLÉFŐZŐ BAJNOK A GARDÁLIÁN

TÚZIFA A RÁSZORULÓKNAK

Tihany ebben az évben is sikeresen pályázott a települési önkormányzatok számára kiírt szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatási programon. 57 erdei köbméter keménylombos tűzifát oszthat szét az önkormányzat, amelyhez biztosítania kell a megfelelő önrészt is.

A szociális bizottság elbírálta a tűzifa támogatás iránt beérkezett kérelmeket, a döntés értelmében a jogosultak legkésőbb 2025. február 15-ig megkapják a tűzifát. Ebben az évben 28 pályázat érkezett a megadott határidőre az önkormányzathoz, ezek közül 25 bizonyult érvényesnek, mivel

három pályázatban a nettó jövedelem meghaladta a rendeletben előírt összeghatárokat.

A tűzifa támogatásra azok a családok jogosultak, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 500 százalékát. Jogosult a gyermekét egyedül nevelő szülő, ahol fogyatékos vagy tartósan és súlyos beteg személy él, illetve ahol az egyedül élő esetében a havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 630 százalékát.

A megnövekedett érdeklődés miatt az elfogadott önkormányzati rendelet értelmében a tűzifa támogatás mértéke várhatóan háztartásonként legfeljebb 4 erdei köbméter lehet.

t-v

ADVENTI ABLAKOK JÁTÉKA

Az advent időszakában a várakozás jegyében Tihanyban immáron négyéves hagyomány, hogy az ünnepi készülődés jegyében ablaknyitással készülünk Jézus születésének ünnepére. 2020-ban elsőként Vilics Vera szervezésében kezdődött el a program, ami hagyománnyá vált. A játék lényege, hogy december elsejétől minden nap egy-egy ház ablaka vagy kapuja ragyog fel ünnepi fényben, jelezve december aktuális napját.

November elején elkészült egy felhívás, mely játékra hívta a község lakosait. Az érdeklődés nagyon nagy volt, hiszen pár nap alatt összejött a 24 jelentkező, majd a kulisszák mögött megtörtént a számok elosztása melyet csak az érintett tudhatott. Ezért a helyszíneket rejtvények formájában osztom meg a résztvevőkkel minden reggel a Tihanyi Pletyka nevű Facebook-csoportban, így csak a megfejtések után találhatnak rá a keresgélők a kivilágított számokra. Ez a játékos feladat a visszajelzések alapján nagy népszerűségnek örvend. A játék célja a közösségépítés, ennek jegyében - akinek van kedve a résztvevők között lehetősége van az aznapi odalátogatókat megvendégelni teával, süteménnyel, forralt borral. A házigazdák és a számkeresők is nagy izgalommal várják az estét.

Az esemény nagy népszerűségnek örvend a helyiek körében. Néhányan közös sétákat terveznek a sötétedés idejére, s bár a pontos látogatószám nem becsülhető, napi szinten biztosan 20 fő körüli létszámban járják végig a helyszíneket az érdeklődők. Sokan olvassák reggelente a rejtvényeket. Az idei játék különlegessége, hogy szombatonként, 16 órától közös sétát indítunk a Mádl Ferenc térről, amely során az aktuális héten kivilágított ablakokat együtt járjuk végig, ezzel is fokozva az ünnepi hangulatot és a közösségi élményt.

Az esemény nemcsak szórakoztató, hanem meghitt, családi légkört is teremt, ahol mindenki otthon érezheti magát. Ahogy az egyik résztvevő megfogalmazta: „Ez nemcsak egy játék, hanem egy közös történet, amelyet együtt írunk.”

Az adventi ablakkeresés folytatódik, hiszen nemcsak hagyomány, hanem egy folyamatosan fejlődő közösségi program is ez. Aki tehát kedvet kapott, hogy jövőre házigazdaként vagy szervezőként részt vegyen a játékunkban, vagy egyszerűen csak szívesen kapcsolódna be a közösségi élménybe, már idén jelezze csatlakozási szándékát!

Farkas-Schöffner Diána

SÜTI KLUB ALAKULT

Egy régóta dédelgetett álmunk vált valóra a Tihanyi Süti Klub megalakulásával. A csoport egy olyan hely, ahol összekapcsolódhatnak mindazok, akik szenvedélyesen rajonganak a süteményekért illetve a desszertekért, és szívesen töltik idejüket finomabbnál finomabb édességek készítésével.

A csoportunk célja a receptek cserebéréje mellett egy kis közösség létrehozása, akikkel együtt is készíthetünk finomságokat, bevonva kicsiket és nagyokat. Szeretnénk megismertetni a régi, tihanyi hagyományos recepteket, és közös sütéseken, tematikusan a klasszikus ünnepkörökhöz tartozó süteményeket készítenénk.

Első közös sütésünket december 21-én, szombaton, 10-órára tervezzük a Visszhang utcai régi óvoda konyháján. A csoport megtalálható a Facebook-on, bárki csatlakozhat. Tegyük közösen édesebbé a mindennapokat!

Prinner Döniz

Megjelenik havonta • Alapító: Tihany Község Önkormányzata • Felelős kiadó: Tihany Fejlesztéséért Alapítvány
Szerkeszti a szerkesztőbizottság: Dr. Koncz Mária, Martinovics Tibor, Rózsa Éva
Felelős szerkesztő: Martinovics Tibor • E-mail: media@tihany.hu
Nyilvántartási szám: 163/0823/1/2007
Készült: Tradeorg Nyomda Kft., 8184 Fűzfőgyártelep
Tel: 88-450-450 • E-mail: nyomda@tradeorg.hu • Felelős vezető: Tóth Zoltán

BOR-BRAND-TIHANY

Ez volt a témája a novemberi Kultúrszakkörnek, kapcsolódva az idei Gardália Napokhoz, amelyen a bort is ünnepeltük többek között, a beszélgetés azt a témát igyekezett körbejárni milyen is a tihanyi bor, milyen hagyományai vannak, hogyan lehet jobban népszerűsíteni, és melyek a jövőbeni lehetőségei egy minőségi márka kialakításának? A vendégek: Doszpod László bormarketinggel, borértékeléssel foglalkozó szakember és Bökő Dávid, a balatonfüredi Bökő Pincészet borásza voltak, akikhez meglepetés vendégként csatlakozott Barabás Barna, a Zelna Borászat főborásza.

A beszélgetés elején **Doszpod László** felelevenítette, hogy fiatal korából eredeztethető a Tihany iránti szeretete és elkötelezettsége. Szó esett a diákkori nyarokról, régi, ikonikus tihanyi személyiségekről, helyekről és eseményekről, valamint arról, hogy találták meg a 90-es évek elején sájkodi házukat, ahol három éve már életvitel szerűen élnek. **Bökő Dávid**, kötődése a szőlőn keresztül kapcsolódik Tihanyhoz. Bár az egész családja balatonfüredi és ott élnek most is, édesapja volt az, aki anno megvásárolta az első hektárokat a Tihanyi-félsziget nyugati oldalán a Ráta dűlőben. Ez ma is az egyik meghatározó területük.

A beszélgetés kitért arra, hogyan is lehet szőlőt telepíteni, milyen szabályok vannak egy hegyközségben, mit nevezünk tihanyi bornak, milyen fajták a legjellemzőbbek, majd bekapcsolódott **Barabás Barna**, aki a laikus közönség számára is jól érthető magyarázatokkal egészítette ki a két szakértő vendég gondolatait.

A diskurzus végig a körül forgott, hogyan lehet világszínvonalú bort előállítani és ennek kellő elismertséget illetve értéket teremteni, hogyan lehet gasztronómiai kínálat, kiegészítő szolgáltatásokkal elérni eddig kevésbé megszólított ügyfélcsoportokat és emelni a település tekintélyét.

A célként megfogalmazott „village branding” nem egy -egy bornak, hanem egy településről, környékről származó boroknak alakít ki márkanevet, hírnevet.

Az este folyamán lehetőség nyílt kóstolásra is, a szakemberek a különböző borokkal érzékeltették az egyes fajta jellemzőket, a minőséghez vezető utat. Meséltek a készítési folyamatról. A bemutatott magas minőségű nedűk rozé és vörös borok voltak. A borokat, a vendégborászok mellett, **Kovács Tamás**, a Szent Donát pincészet tulajdonosa biztosította.

Ami a bor, Tihany Brandhez kapcsolását illeti egyetértettek abban, hogy ez egy több éves munka, de kellő elkötelezettséggel és támogatással, idővel elérhető, hogy a le-

vendulán és az Apátságon kívül a tihanyi bor is márkává váljon.

A jó hangulatú este végén megállapodtak abban, hogy mindenképpen folytatják az együtt gondolkodást, bevonva a turizmus minőségi fellendítésében érdekelt szereplőket és a helyi önkormányzatot. A kezdeti lépések már jövő év elején elindulhatnak és az év során már bizonyosan el kezdjük megtanulni a „village brand” fogalmát.

Tóth Judit

PORCELÁNBABÁK A KOTYOGÓS KÁVÉTERASZON

Porcelánbaba vándorkiállítás nyílt a Kotyogós Kávéteraszon egy családi nap keretében. A több mint száz babát számláló kollekción Löbl Eszter gyűjteményének egy részét képezi a világ számos pontjáról és azért érkeztek, hogy egy kis mosolyt csaljanak az arcokra.

A kiállítást **Erlér Anita**, a kávézó tulajdonosa nyitotta meg, majd Eszter mesélt a babák származásáról, hozzájuk való kötődéséről, sőt, azt is elárulta, hogy minden baba saját névvel, saját egyéniséggel bír. Eszter a kiállításával mesebirodalmat épít, a csodák földjét, ahol újra gondtalan gyerekek lehetünk.

A babák története hosszú múltra tekint vissza. Már négyezer évvel ezelőtt is készültek egyszerű anyagokból, például agyagból, kőből, viaszból, bőrből vagy textilből. Az első porcelánbabák az 1830-as években jelentek meg, és már akkor nagy sikert arattak. Ma a babák reneszánszukat élik, újra igény van a gyártásukra, de a régebbi darabok is nagyon értékesek, különösen a sorszámozott,

keves darabszámban készülteknek van nagy keletjük. Löbl Eszter babái közt van német, holland, bolgár, francia, kanadai, több népviselettel ékesített is van köztük, akad 5 centis, de 50 centis nagyságú is. Bár babákról van szó, a gyűjtemény itt látható darabjainak nagy része mégsem gyerekeknek készült, hiszen ezek gondosan felöltöztetett biszkvit-porcelán babák - ahogy sokan emlegetik - „divatbabák”. A kiállított darabok közt akadnak nagyobb értéket képező, jelzett, tanúsítvánnyal rendelkezők, van, amelyeknek értékét a kora adja, és van, ami mint minden gyűjtőnek, így Eszternek is a kedvence, ezekhez feltétlen ragaszkodik. Ilyen az első baba, amit ajándékba kapott közel 20 éve, amikor még nem hitte volna, hogy egykor majd egy több száz darabból álló kollekcióval fog rendelkezni.

Löbl Eszter: „Régen én választottam ki őket, ma már ők választanak ki engem. Mindnek egyénisége van, élettelen testüknek élete, akarata és vágya, hogy szeressék, mind az alkotójukat, mind őket.”

Mivel közeledik a karácsony, a Kotyogósban rendezett kiállítás koncepciója az ünnepekre ráhangoló két (egy külső és egy belső) enteriőr kialakítása volt és az, hogy advent első hétvégéjén egy meghitt, ugyanakkor gyermekien bájos világba csöppenjünk.

A tárlatbemutató után **Prinner Döniz** mesélt kicsiknek és nagyoknak a hóemberek varázslatos történetéről. A figyelmes fülek megtudhatták mit esznek és isznak a hóemberek és arra is fény derült, hogy miként lett a hóembereknek a tündérek által gyönyörű karácsonyfájuk. A mese után **Szántó Dóra Viola** adventi kiskoncertjén hangolódtunk az ünnepi időszakra közös énekléssel, zenéléssel. Mindeközben a szorgalmas kis kezek mézeskalácsot is díszíthettek, melyeket alkotójuk haza is vihetett, vagy épp nyomban elfogyasztott. Az emeleti vendégtér és játszószarok megtelt étellel, öröm volt látni a vidám, csillogó szemű gyerekeket és boldog szüleiket.

A „hóban játszó vagy épp ajándékot bontogató” babák január 6-áig a kávézó nyitvatartási idejében ingyenesen megtekinthetők.

Erlér Anita

ÁTADTÁK A PRO TIHANY EMLÉKÉRMET

Csizmazia Zsolt az apátság sekrestyése illetve Horváth Béla, a Tihanyi FC elnöke vehette át a település legrangosabb elismerését, a Pro Tihany díjat. A 22. Garda Fesztivál előestéjén, az egykori magtár épületében rendezett ünnepségen elhangzott: a kitüntetés célja, hogy az önkormányzat elismerje a település közösségi, kulturális vagy gazdasági életében végzett kimagasló, példaértékű teljesítményeket.

Rokonok, barátok, ismerősök és érdeklődők töltötték meg az egykori magtár nagytermét, olyan sokan voltak kíváncsiak az idei díjátadóra, hogy többen a folyosón ácsorogtak. Ezúttal is teljes titoktartás övezte a díjazottak kilétét, az elismerést átvevők mit sem sejtve érkeztek a rendezvényre, ahol **Kötél Balázs** polgármestertől vehették át a település elismerését.

Csizmazia Zsolt Tihany szülőtte. Több mint húsz éve, hogy megtalálta szeretett közeget, a Bencés Apátság sekrestyése, aki lelkesen és szeretettel irányítja az apátság ministránsainak szolgálatát, a templom falain kívül is, személyiségének köszönhetően egy összetartó közösség alakult ki. Minden évben sok munkát fektet a karácsonyi misztériumjátékok rendezésébe, ami mára már egy helyi kuriózum lett – hangzott el a laudációban.

A templomi és a ministráns közösség számára többször rendezett előadásokat, amelyeknek a szövegekönyvét is ő maga írta, fanyar humorral, remek dramaturgiával. Jelentős előadásuk volt a „Tihanyi faágyú igaz története”, melyet több alkalommal is előadtak Tihanyon kívül is. De írt történetet „Hej, tihanyi halászok” címmel, a gyereksapattal pedig előadták a Kecseköröm és a Visszhang legendáját feldolgozó színdarabját is. Legutóbb a helyi ministráns közösséggel a Kisherceg című musicalt adták elő.

Közösségi tevékenységének fontos része a Tihany- Székelyudvarhely közötti kapcsolat ápolása. Lelkes munkájának köszönhetően tihanyi gyerekek és felnőttek tucatjai jutottak el Székelyföldre, és rengeteg ottani gyerek balatoni nyaralását segítette.

Munkáját mindig elkötelezettséggel, kimagasló kötelességtudattal végezte, segítőkészsége, jóindulata mindenki számára közzismert a településen. Bármilyen problémával, kéréssel fordulnak hozzá, nem tud nemet mondani. Természetesen felesége, lánya, fia, unokái is mindig mindenben számíthatnak rá. Tihany egyik igazi jelensége, ahogy fürge járásával igyekszik a templomba – szólt a méltatás.

Csizmazia Zsolt Tihany közösségi és kulturális életében végzett elkötelezett és kimagasló munkájáért vehette át a Pro Tihany díjat.

A másik díjazott, **Horváth Béla** 1992-óta él Tihanyban. Még ideköltözése előtt, 1989-ben a néhai **Fülöp Ferenc**sel együtt alapította meg a Tihanyi Futball Clubot, az ő haláláig együtt vezették az edzéseket. Hosszú évek óta dolgozik a Falugondnokságnál, volt a falugondnokság vezetőjének helyettese, és hosszú ideig megbízott falugondnok. A helyiek azonban nem csak emiatt ismerik, hanem az imádott helyi foci érdekében végzett munkájáért is.

A Tihanyi FC-nek 2007 óta elnöke. Vezetése alatt a klub kimagasló eredményeket ért el, sőt a 2020/2021-es szezonban a csapat megnyerte a megyei bajnokságot. Kiépített egy jól működő, több korosztállyal foglalkozó klub rendszert, ahol nemcsak a helyi gyerekek, hanem a környékbeliek is lelkesen fociznak – így a laudáció.

A településen található két műfüves futballpálya pályázatának megírásából, végrehajtásából, azoknak építéséből is aktívan kivette a részét, ahogy az iskola sportcsarnokának építését is az első perctől kezdve szorgalmazta, tartotta a kapcsolatot a magyar labdarúgószövetséggel, a kivitelezőkkel, az önkormányzattal. Legutóbbi nagyobb vállalkozása a sportöltöző teljes felújítása volt. Ezeknek a létesítményeknek azóta is lelkiismeretes gondnoka, karbantartója.

Akármilyen feladat van, segít megoldani, néha morogva, de mindig hatékonyan. Jó humora sokszor, sok helyzetben segítette már át, nehéz vele úgy beszélgetni, hogy ne sütné el egy-két viccet, amin aztán ő maga nevet a legjobban. Családjának, feleségének, nagylányának, nagyiának örök támasza – zárult a laudáció. Horváth Bélának Tihany sport és közösségi életében végzett kimagasló és eredményes munkájáért adományozta az önkormányzat a Pro Tihany díjat.

Az ünnepségen a tihanyi ministráns közösség tagjai adtak műsort.

mt

A KÁRPÁT-MEDENCE HALÁSZLÉFŐZŐ BAJNOKA A GARDÁLIÁN

Minden évben nagy öröm a szervezők számára, hogy a Gardália Napok halászlé és halétel főző versenyét meg sem kell hirdetni, hiszen hatalmas rá az érdeklődés. Vannak törzsvendégek, akik minden évben eljönnek, és természetesen új versenyzők is jelentkeznek, az ország minden részéről. Ebben az évben a legjobb halászlé elkészítője határainkon túlról érkezett, és mint kiderült, nem ismeretlen azok számára, akik gyakran jönnek a Gardáliára. Munk Erikkel beszélgettünk, aki a zsűri döntése alapján egyértelműen a legjobb halászlét főzte az idén.

- Honnan érkezett hozzánk, miért döntött úgy, hogy Tihanyban a Gardália Napokon elindul a főzőversenyen?

- Drávaszögben élek, pontosabban Laskón, ez földrajzilag Szlavónia-Baranya megyében van, Horvátország területén, Eszék és Mohács között. Idén a döntés azért esett Tihanyra és a Gardália napokra, mert itt még nem nyertem és hiányzott a bakancslistáról ez a verseny.

- Ahogy itt a rendezvényen láttam, ismerős a versenyzők körében, gyakran indul ilyen megmérettetéseken. Mi vonzza önt ezekben a versenyekben? A társaság, a hangulat?

- Igen, sok versenyen indulok el. Valamikor régen, talán tíz évvel ezelőtt a társaság miatt indultunk el rendezvényekre, de most már nem csak a társaság miatt járunk, hanem kialakult egy baráti kör a többi versenyzők között is, és ennyi év után már az egész Kárpát-medence területén találtunk barátokat. Ez motivál a versenyszellemmel mellett. Talán ahhoz tudnám hasonlítani, hogy olyan ez, mint a Forma 1. Hétről hétre van valamilyen verseny és valaki mindig nyer, de ezekben a körökben is megvan azért ki a „Verstappen” vagy „Hamilton”, és persze az öreg rókák mindig ott vannak ezeken a versenyeken megmutatni tudásukat.

- Milyen eredményeket ért eddig el?

- Nehéz lenne mindet felsorolni, hiszen ötvennél több díjat hoztam már el. A legkiemeltebb ezek között a Kárpát-medencei halászléfőző bajnoki cím, amit kétszer nyertem el eddig. Ezen a versenyen a Kárpát-medence legjobb halfőző mesterei mérik össze tudásukat. Az anyaországból van a versenyzők egy része, míg a leszakított országrészek adnak külön-külön három versenyzőt. Emellett magyar országos bajnok vagyok, ezt a címet Zalaegerszegen nyertem el a MAHAL országos versenyén, de horvát országos bajnokságot is nyertem 2022-ben. Ezek mellett nagyon sok szép helyen nyertem még, voltam Baja város bajnoka is, de említhetem Mohácsot, Kiskunhalast, Eszéket, Törökbecsét, Balatonszárszót és sorolhatnám még a végtelenségig..... Többek között szerepeltem Borbás Marcsi Gasztroangyal című műsorában is. A sikerek mellett az Izsáki Házitészta Kft. gyufafémelt tésztajának a reklámarca vagyok, ez is nagy megtiszteltetés.

- Hogy érezte magát a Gardália Napokon?

- A hidegtől eltekintve minden nagyon jó volt. Gyönyörű helyen voltunk, a magas szintű szervezés mellett csak dicsérni tudom a Gar-

dália napokat. Fontosnak tartom a versenyeken, hogy a zsűri tudja, mit csinál és itt nagyon nagy figyelmet fordítottak erre, neves szakácsok, gasztronómusok, étterem tulajdonosok végezték a munkát.

- Mindenki a saját receptjére esküszik, ön szerint mi a titka a jó halászlének?

- Ez egy örök kérdés, ugye, mert kinek mi a jó? Például én, aki szó szerint járom a Kárpát-medencét, látom, mennyire különböző mindenhol a halászlé - nálunk halpaprikás. Főztem már Magyarországon és Horvátországon kívül Vajdaságban, Erdélyben, Mura-vidéken, Felvidéken. Nagyon sok változata van, de én a dunai halászlére esküszöm, ez az, amit Baján, Apatinban, vagy nálunk főznek, és még ebben is van egy kis eltérés, más az erőssége és a víz mennyisége. A kérdésre válaszolva: a jó halászlé titka a jó minőségű hal, a hazai fűszerpaprika pedig a legfontosabb hozzávaló, de fontos a hagyma és nagy szerepet játszik a víz is. Ezekkel az alapanyagokkal és a só hozzáadásával kell kihozni a legjobbat a bográcsból és miután minden adott, már csak szeretet kell hozzá és garantált a siker. Ahogy említettem, nagyon fontos a fűszerpaprika, szerencsémre Laskón minden év október első hétfőjén szervezik a Laskói Paprikafesztivált, ami a falu legnagyobb rendezvénye.

- Milyen érzés volt megnyerni az első helyet az idei Gardálián?

- Nagyon jó érzés volt, mivel itt még nem sikerült nyernem és bakancslistás verseny volt. Jó érzés, mikor valahova céllal érkezik az ember, és utána úgy ér haza, hogy teljesítette a küldetést.

- Azzal, hogy most első lett, elnyerte a vándorserleget is. A hagyományok szerint ez azt jelenti, hogy jön a jövő évi versenyre is. Szívesen tér majd vissza hozzánk?

- Igen, a vándorserleg nálam van és egyértelmű, hogy itt leszek jövőre. A Balaton, olyan hely az életemben, ahova mindig szívesen megyek vissza, ezen belül Tihany pedig a főszereplő. Terveim között szerepel jövőre egy tavaszi horgász hétvége is Tihany környékén.

Rózsa Éva

Munk Erik halászlé receptje

Hozzávalók: 3 kg hal (elősúly), 30 dkg hagyma, 10 dkg őrölt fűszerpaprika, erőssége ízlés szerint, 3,9 liter víz. Lehet bele tenni 1-2 gerezd fokhagymát, 1 csöves paprikát, 1 közepes paradicsomot, de nem kihagyhatatlan hozzávaló.

A friss halat a főzés előtt 2-3 órával megtisztítjuk, utána beirdaljuk 0,5-1 cm vágásokkal. A tisztított halat 2-3 cm darabokra vágjuk, utána minden oldalról besózzuk. Az apróra vágott hagymát a bográcsba tesszük, hozzá tesszük a szükséges vízmennyiséget és a halszeleteket. Forráskor beletesszük a fűszerpaprikát és intenzív forrás mellett 30 percig főzzük. Annyira kell forralni, hogy folyamatosan hab alatt forrjon a lé. Odafigyelve a fent említett alapanyagokra és arányokra adott a jó végeredmény. Egyértelműen heti szinten gyakorolni kell, és idővel el lehet érni azt a szintet, hogy finom halászlét készüljön minden alkalommal.

A Gardália marad a Kossuth utcán

Az idei Gardália Napok volt az első, amelyen településvezetőként vett részt **Kötél Balázs**. A polgármester elmondása szerint nagyon sajnálta, hogy a kísérohajó a kedvezőtlen időjárás miatt nem tudott elindulni, de a borrendi felvonulást szépnek tartotta, megítélése szerint sikeres és népszerű a látogatók körében.

- Jónak találtam a Kossuth utcai rendezvényhelyszínt, szerintem közelebb hozta egymáshoz az embereket, a hangulat családiasabb volt. A Visszhang domb felújítása miatt valószínűleg a jövőben is itt valósítjuk meg a programot. Mindent megteszünk azért, hogy a rendezvény jobb, színvonalasabb legyen. Az észrevételeket, tanácsokat, ötleteket szívesen fogadjuk - mondta a polgármester.

KARÁCSONYRA VÁRVA

Kedves Tihanyiak!

Eljött az advent, a karácsonyváras időszaka, és az évnek ebben a szakaszában talán mindenki készít valamiféle számvetést az elmúlt év történéseiről. Talán nem túlzás, ha azt mondom, hogy mozgalmas esztendőt tudhatunk magunk mögött. Számomra ebben az évben a legnagyobb megtiszteltetés az volt, hogy a tihanyi polgárok megajándékoztak bizalmukkal, október óta polgármesterként dolgozhatok a faluért. Ebben a rövid időben, amely azóta eltelt, az új testülettel igyekeztünk Tihany minden napjait úgy igazgatni, hogy mindannyian azt érezhessük: jó itt élni.

Ilyenkor karácsony előtt sok szép gondolatot olvashatunk, hallhatunk a várakozásról, a szeretet erejéről, az ünnep fontosságáról. Mindannyian tudjuk, hogy így advent idején, amikor gyertyát gyújtunk az adventi koszorún, a nyugodt készülődést kellene előtérbe helyeznünk. Én azt vallom, hogy az ünnep meghittségét, harmóniáját elsősorban magunknak kell kialakítani: békességet, nyugalmat természetve a családban és a nagyobb közös-

ségekben egyaránt. Mi magunk vagyunk azok, akik tehetnek a rohanó hétköznapok zaja, a közöny ellen. Meggyőződésem, hogy a karácsony fényét magunknak és magunkban kell erősítenünk. Rajtunk múlik, hogy ez az ünnep élmény legyen, az öröm forrása, ne a külvilág elvárásainak feleljünk meg, hanem magunk tegyünk azért, hogy ezek a napok kitűnjenek a hétköznapok közül. Mert a karácsonyt az együttlét élménye, a boldogság érzése különbözteti meg a többi naptól. Azt kívánom minden tihanyi lakosnak, hogy olyan ünnepe legyen, amelyet megálmodott! Kívánom, hogy őrizzünk meg valamennyit az ünnepi pillanatokból az eljövendő év hétköznapjaira is azért, hogy azokból is kicsit ünnepeit, kicsit méltóságjeljeset, a hétköznapitól eltérőt varázsoljunk.

Engedjék meg, hogy az év végéhez közeledve, köszönetet mondjak mindazoknak, akik egész évben segítették településünk fejlődését és az önkormányzat munkáját, az intézményeknek, a civil szervezeteknek és a helyi lakosoknak pedig a támogatást. Leljék meg örömeiket szereteteikben és em-

bertársaikban, hogy a karácsonyt és az új esztendőt, új szívvel és újult erővel kezdhessek.

Áldott, békés szeretetteljes karácsonyt és boldog új évet kívánok mindenkinek!

Kötél Balázs
polgármester

MESÉT MINDENKINEK! – KÉPEKEN KERESZTÜL LÁTUNK

A mese gyógyít, szórakoztat, nem melleleg fejleszti a szókinccset, az érzelmi intelligenciát, a kreativitást, a képzelőerőt, és még nyugtat is. Jó hír az is, hogy a mese gyerekekre és felnőttekre egyaránt jótékony hatással van. Karnisné Dudás Mónika meseterapeutát arról kérdeztük, hogy milyen módon hat ránk a mese, és mi alapján válasszunk meséket.

- Kiknek szól a mese?

- A mesét eredetileg felnőttek mesélték felnőtteknek, mára már a gyerekeknél vált jellemzővé. A gyerekek például a meséken keresztül tanulják meg, hogy mi a különbség a jó és a rossz, a helyes és a helytelen viselkedés között. Vagyis felkészíti őket az előttük álló kihívásokra, konfliktusokra és akadályokra. Minden mese kezdetén van egy rend, ezt követi egy hiányérzet, egy motiváció, ami a hőst elindítja az útján, aminek a során valamit meg kell tennie, meg kell oldania. A hősnek lesznek segítői, amiből a gyerekek megtanulják, hogy sosincsnek egyedül, a mesehős útja pedig a gyerekek valóságos útját szimbolizálja, ez vezet a felnőtté váláshoz. A mesékben mindig van ellenfél, akit le kell győzni, és egy álhős, aki nem megy végig az útján, a segítők pedig a hős hiányzó tulajdonságait pótolják. A mesék mindig boldog befejezéssel zárulnak, ezzel reményt adnak. Feloldódik a feszültség, a hős legyőzi

az akadályt és az ellenséget, amiből a gyerekek tanulnak. De a mesék nem csak tanítanak, hanem gyógyítanak, szórakoztatnak is, és önbizalmat lehet meríteni belőlük.

- A felnőtteknek is szükségük van mesékre?

- Igen, főleg az elakadós élethelyzetekben. Jöhet egy szorongás, egy betegség vagy pánik, ezeket a megrekedéseket oldja a mese. Az élethelyzetek mögött egy lelki háttér húzódik, és ezeknek van mesei párjuk: a félelmet, az aggodást vagy a csalódást a mesékben is megtaláljuk, és segít bennünket, hogy feloldjuk a szorongást vagy a gátlást. A gyerekeknek is olyan mesét érdemes választani, amilyen élethelyzetben van, például ha éjszaka fél a sötétben, akkor olyan mesét kapjon, amiben a hős legyőzi a félelmeit. A gyerekek szemével a mesékben mindenki *egyarcú*, vagyis jó vagy rossz, szeret vagy gyűlöl, okos vagy ostoba, épp ezért a gyerekek könnyen tudnak azonosulni velük.

- Más-más mesékre van szükségük a gyerekeknek és a felnőtteknek?

- Feltétlenül figyelembe kell venni az életkort és annak a sajátosságait. A kisbabáknak elég, ha a színes képeket nézegetik, a két-hároméveseknek rövid, például állatos meséket ajánlok. Óvodás korban rengeteg új dologgal találkoznak a gyerekek, ott már helye

van hosszabb meséknek is. Például *A három kismalac*ból megtanulhatják, hogy miért nem érdemes lustának lenni, helyette szorgos munkával elérni azt, amit szeretnénk, vagy legyőzni az ellenséget, a farkast, vagyis az ismeretlent. A gyerekek szimbólumokon, képeken keresztül látják a mesét, ezek segítenek a tudatalattiban előidézni a szükségleteket: a gyermek leszűri a tanulságot, és a saját problémájára saját megoldást talál. Ezért szeretik a gyerekek újra és újra meghallgatni ugyanazt a mesét, mert mindig újat tanulnak belőle, azt, amire az aktuális lelkiállapotuknak szüksége van.

- Van mese például egy gyermek betegségének az idejére is?

- Arra nagyon jók a *lánckesék*, ahol folyton ismétlődnek és összekapcsolódnak a dolgok. Az ismétlődések erősítik a gyermek önbizalmát, a lelkiállapotát, ami jótékonyan hat. Az én mesekönyvemben például egy lázcsillapító mese is van. Az óvodából iskolába történő átmenet esetére nagyon jók azok a mesék, amikben az állatból ember lesz: állati mennyasszony vagy vőlegény, békakirályfi. Ez az átmenetet segít a gyerekeknek, hogy könnyebb legyen a változás.

- Milyen mesék valók felnőtteknek?

- Amikben az éppen bennük lévő érzésekhez hasonlók szerepelnek. Például egy betegség mögötti szorongás, esetleg a haláltól való félelem áll, vagy válás esetén olyan mesét válasszunk, amiben csalódottság van, hogy a felnőttek is fel tudják oldani és lelkileg fel tudják dolgozni az érzéseiket. Mi, felnőttek is képeken keresztül látunk, a tudatalattinkban meglévő szimbólumok előjönnek, és a mesei képeket mind-mind érezzük. Ezek alapján tudjuk látni magunk előtt a sűrű, sötét erdőt, egy madárcsicsergést vagy vízcsobbanást. Fontos, hogy olyan nyugodt, kellemes légkört teremtsünk magunk köré, amiben a gyermek és a felnőtt is el tud lazulni, erőt tud meríteni a meséből.

- Az elektronikus eszközökön látott mese egyenértékű az olvasottal vagy a saját szavassal?

- Cseppet sem. A szülőknek kell döntenie arról, hogy az elektronikus eszközök használatát redukálják. A saját szavas mesével sokkal bizalmasabb, intímabb lékkört tudunk teremteni, van egy szemkontaktus, és a gyermek aktuális rezdüléseire is reagálni tudunk. Látom, ha valami félelmet kelt benne vagy örömet okoz neki, és akár együtt is alakítható a történet. A mese fejleszti a szókinccset, az érzelmi intelligenciát, a kreativitást és a képzelőerőt is, nyugtat, gyógyít és szórakozhat is.

- Mi a helyzet az agresszív mesékkel?

- Ötéves korra a gyermek már tudja, hogy a mese egy fantázia-világ, ezt segíti a mese elején a szándékos ködösítés: hol volt, hol nem volt..., egyszer régen, az Üveghegyen is túl... A mesékben lévő agresszió feszültségoldó a gyerekeknek, amiben a gonosz elnyeri

méltó büntetését. Ez levezeti a gyermekben lévő agressziót, hisztit vagy dacot, és nem sérül például a szülőhöz fűződő kapcsolata.

- A szülők minden leterheltségük ellenére miért ne spórolják meg az esti mesét?

- Részben azért, mert erősíti a szülő-gyermek kapcsolatot, másfelől a gyermek elméjében főleg elalvás előtt fog előjönni minden aznapi történet, és nehezen fog elaludni, ha ezeket a kis belső konfliktusait, vágyait vagy szorongását nem tudja levezetni. A mesében feloldódik, megnyugszik és kapcsolódni tud a szülőhöz. A mese mindig renddel indul, aztán jön a konfliktus, el kell indulni,

a gyermek pedig ezen az úton járva lecsendesedik, és behelyezkedik a mese végén létrejövő új rendbe, vagyis egy magasabb szükségleti szinttel zár. Az esti mese elsődleges célja nem az, hogy álomba ringassa a gyermeket (az elalvás annak a jele, hogy nagyon kimerült vagy nem érdekli a mese), hanem arra való, hogy a saját problémájára megtalálja a saját megoldását. Ezért nem szabad elvenni az esti mesére szánt időt, arról nem is beszélve, hogy ezeket az éveket már nem lehet visszahozni, később már nem fogja igényelni az összebújást és a meghitt pillanatokat...

- A szülőknek is fontos az esti mese?

- Igen, és az sem mindegy, hogyan mesélünk. Ha hagyjuk, hogy a képzeletünk szárnyra keljen, és magunk előtt látjuk a történetet, akkor könnyebben tudjuk a gyerek számára is megélhetőbbé varázsolni a mesét. Közben a felnőtt is megoldásokat találhat a saját problémáira.

- Elképesztő dömping tapasztalható, mi alapján válasszunk mesét?

- Vegyük figyelembe a gyermek aktuális érzelmi és lelkiállapotát. Ez kideríthető beszélgetés, játék vagy bábozás közben, és akár egy zokniból is csinálhatunk bábót. Az élethelyzetének mindig van egy mesei párja, azt érdemes választani. Amikor a mesekönyvemet írtam, akkor tíz élethelyzetet dolgoztam fel. Kókusz kaméleont a kisfiamról mintáztam, a vele megélt élethelyzetekre próbálnak megoldást nyújtani a szövegek. A történetek végén van egy játékos feladat a gyerekeknek, amivel tovább vihetjük a mesei élményt, és feldolgozhatjuk az aktuális érzelmi állapotot. Tartok meseterápiás foglalkozásokat is, amikben nem csak mesét hallgatnak a gyerekek, hanem vannak játékos gyakorlatok, feladatok, a végén pedig zárás-ként joggyakorlatokat végzünk. A szülők tehát nem egy végletekig felpörgetett gyermeket kapnak vissza, hanem remélhetőleg olyan, akinek sikerült előbbre jutnia az érzelmi feldolgozásában, és kézzel fogható megoldást kap arra, hogy ha legközelebb hasonló helyzetbe kerülnek, akkor hogyan tudja akár saját magát is megnyugtatni.

Mórocz Anikó

Bombera Krisztina: A feladat fontosabb, mint én

KÜZDELEM AZ EMBERI KISZOLGÁLTATOTSÁG ELLEN

- Unokatestvéred szorosan kötődik Tihanyhoz, gyakran megfordulsz errefelé te is. Kővágóórsön egy rokonodnak van háza, így elég jól ismered a vidéket. Mit jelent neked a Balaton?

- Azon szerencsések közé tartozom, akik a gyerekkoruk egy jelentős részét a Balaton mellett tölthették. Saját ingatlanunk nem volt, de bérelnünk sem kellett szállást, mert volt a szüleimnek egy barátja, akinek kiliántelepi nyaralójába minden évben lejárhattunk, és hosszabb időt tölthettünk ott el. Egész évben a balatoni nyaralást vártam. Az élményeimet egy külön emiatt vezetett balatoni naplóban is feljegyeztem. Nevettem, amikor visszaolvastam, hogy „amikor az én anyukám szabadságra megy, akkor esik az eső”. Apukám lelkes kiránduló volt, bebarangoltuk az északi partot, így sokat jártunk Tihanyba is. Apukám imádott a nádasban bókászni, összeszedett kígyót, békát, bogarat, rendszeresen jelentem meg az öcsémrel a strandon a nádasból kilépve, siklókka a nyakamban. Ettől jellegzetes szagunk lett, egész pontosan nagyon büdösök lettünk. Lábbal a puha sárba süllyedve, derékig a nádasban rengeteg időt töltöttünk a Balatonban. A Sajkodi öbölben is ezerféle állattal találkoztunk, csodáltuk a madarakat. Az elmúlt évtizedekben a legtöbb időt szintén Tihanyhoz közel, Kővágóórsön töltöttem a családommal, a férjem családjában az egyik rokon nagyvonalúságának köszönhetően.

- Miképp változott meg a Balaton, mióta ismered?

- Apukám sokat mesélt nekem a gyerekkoráról Keszthelyen, sok időt töltött ott, így a Balatonnal is, ő mondta, alig látott betont a tó környékén. Ma már nagyon zavar engem is az egyre gyarapodó betonrengeteg. Egyre több a ház, a nyaraló, a kisajátított partszakasz, egyre kevesebb a szabadstrand, drágák a belépőjegyek. Megrendülve látom, hogy a Balatont sok helyen már alig lehet megközelíteni! Ez elfogadhatatlan, a közkincsekhez való hozzáférés megcsúfolása. A természet jelentősége az életemben semmivel sem pótolható, fontos számomra a Balaton-felvidék is, mely környék a természeti értékeiben egyedi. Mostanra azonban egyre inkább a magántulajdon jellemzi, egyre kevesebb élőlényrel. Tihanyban is látom ezt a folyamatot, ahogy az épített környezet megváltoztatja a félsziget minőségét, ez megmutatkozik nemcsak az új építkezések mennyiségében, hanem azok minőségében is. Azt látom, hogy a funkcionalitást és a tájhoz való igazodást itt-ott durván felülírja a „kivagyiság”. De még mindig remélem, hogy ha mindez egyre több embert zavar, akkor még van lehetőségünk legalább lassítani a folyamatokat, amik a természeti környezetet visszaszorítják. És hogy valami jót is említsek, vagy legalábbis olyat, ami nekem sok örömet szerez: nagyon jó, hogy már szinte végig a tó körül van bicikliút, ahol biztonságban bringázhatunk. Ezért hálás vagyok.

- Legtöbben a TV2-ből és az ATV-ből ismerhetnek. Volt egy plakát, amelyen híradós kollégáiddal együtt vagy látható.

Ezen mindhárman dinamikusak, erősek, határozottak vagytok. Legyőzhetetlenek. Ehhez képest egy finom testalkatú, szép és szelíd arcvonású, törékenynek látszó nővel beszélgetek. Milyenek tartod magad? Melyik vagy te?

- Mind a kettő én vagyok; a feladat dönti el, éppen melyik. Mindig nevettem azon, amikor valaki először találkozik velem, és önkéntelenül megjegyezte: én nem is tudtam, hogy maga mosolyogni is tud. Mert addig csak a hírek kapcsán hallott beszélni, háborúról, korrupcióról és bűncselekményekről. A kemény közéleti interjúk megkövetelik a komoly hangnemet. Olyankor mások helyett is én kérdezek, beszélek, ezért keménynek, határozottnak, erősnek kell lennem. Ilyenkor a gyengébbek érdekeit kell képviselni az erősebbekkel, a hatalommal bírókkal szemben. Erre szerződtem. Sokáig leginkább ez érdekelt. És még ma is főleg az olyan témák foglalkoztatnak, amelyekben arra keresünk válaszokat, hogy egy-egy társadalmi alrendszer miért működik vagy nem működik jól, hogyan lehet változtatni rajtuk azért, hogy a bennük élő embereket jobban szolgálják.

Magánemberként azonban meglehetősen introvertált vagyok, azt hiszem, elég sokat mosolygok, és keménynek nem szoktak tartani az ismerőseim. Az elmúlt években már nem is igazán foglalkozom közélettel, inkább tudománnyal és gazdasággal, ott már többször van lehetőségem mosolyogni is...

- Úgy tűnik, mintha a feladat felülírná az embert...

- A feladat, a mondanivaló adja a keretet egy-egy üzenet közvetítéséhez, a fontos kérdések megfogalmazásához. De a hivatásomon túl alapvetően szeretek csöndben lenni, és hálás vagyok az egyedüllétért is.

- Mi akartál lenni gyerek- és ifjúkorodban? Belső motiváció vezérelt pályádra, vagy így hozta az élet?

- Soha nem voltak televíziós vagy újságírói ambícióim, példaképeim, véletlenül

kerültem a pályára. Egyet tudtam: bölcsészkarra szeretnék menni. Egy Amerikában töltött év után kezdtem az anglistika-amerikanisztika szakokat, később „brahiból” ezekhez hozzácsaptam a médiaszakot, mert véletlenül felvettek és nagyon izgalmas volt. György Péter tanszéke akkoriban indult el, felejthetetlen intellektuális pezsgéssel, állandó közéleti és jogi vitákkal, a rendszerváltás utáni legfontosabb közéleti, gazdasági, informatikai témákkal a tanulmányainkban. Aztán, teljesen váratlanul, jókor voltunk jó helyen: 1997-ben elindultak a kereskedelmi televíziók, és nagy előnyt jelentett nekünk, hogy György Péter tanítványok voltunk az ELTE média szakán. A televízió szinte felszippantotta ezt a diákgenerációt. A pályát alulról kezdtük, és részt vehettünk a nagy öregekkel együtt az új keretek kialakításában; kísérletezhettünk, hogy mit tartsunk meg a régi műfajokból, és milyenek legyenek az újak. És persze, halálra dolgoztuk magunkat, de minden nap tanultunk a szakmáról valami teljesen újat. Miután majdhogynem szó szerint berántottak híradózni a Tények-be, a médiaszakot már nem is volt időm befejezni.

- Mit hoztál haza külföldi tapasztalataidból? Mi maradt veled máig ezekből?

- Olyan helyeken éltem, ahol a bolygó szinte összes pontjáról élnek emberek. New Yorkban sokféle kultúrával és értékrenddel találkoztam; mélyen átéltem tehát, hogy milyen sokfélék vagyunk. Természetes, hogy ez elsősorban az alkalmazkodó képességet, az empátiámat erősítette. Kemény lecke volt tizenhét évesen Kaliforniában legyőzni egy vasfüggöny mögül érkező kislány kisebbségi komplexusait. De örökre őrzöm annak a megtapasztalását, hogy pusztán az, hogy valaki mélyebbről érkezik, nem jelenti azt, hogy kevesebb másoknál. A sokféleséget kíváncsi nyitottsággal kell kezelni, rengeteg örömet jelent tanulni egymástól. De aki csak egy homogén világot lát maga körül, az gyakran idegenkedik másoktól. A megismerés azonban megszünteti a félelmet. Magamévá tettem Humboldt mottóját: „azoknak a világnézete a legveszélyesebb, akik nem nézték meg a világot”. És ehhez nem kell világutazónak lenni. A szomszéd utcába, a Balatonhoz vagy Borsodba is el lehet menni mások más világát meglátni! Más országokba utazni pedig ajándék, ahol az ember megtanulja, hogy a honpolgár és a világpolgár nem egymást kizáró kategóriák. A gyerekeink már ilyenek.

- Tudom, hogy a számodra előnytelen változásokat, krízishelyzeteket is jól tudod viselni. Nem ragaszkodsz foggal-körömmel egy pozícióhoz, egy feladathoz, tovább tudsz lépni. Szerencesnek tartod magad sok mindenért. Milyen tulajdonságokon alapul ez a bizonyos szerencse?

- Talán azon, hogy nem az aktuális pozícióm határoz meg. Ezért a belső magot tudom magammal vinni akkor is, ha lerakok egy státuszt, egy titulust, egy élethelyzetet. Ez ad esélyt arra, hogy jöjjön akár egy jobb feladat, egy jobb helyzet. De nincs

nálam a bölcsek köve, másoknak más jelentheti az egyensúlyt - és akkor az úgy van jól, nekem ez működik.

Mások sikerei pedig inspirálnak, nem pedig nyomasztanak, ez is nagyon sokat segít derűsnek maradni. Sokra értékelem az amerikaiak hozzáállását, akik harag vagy irigység, gyűlölködés nélkül tudják elismerni mások sikerét, és nem a „dögöljön meg a szomszéd tehene is” - mentalitással állnak egymáshoz. Így könnyebb összefogásokat is létrehozni.

- Hol tartasz most? Mit érzel a jelenlegi munkádban a legmegterhelőbbnek és mi a legjobb, amit ad neked?

- Érdekes, hogy szabadúszónak lenni egyszerre a legnagyobb szabadság és a legnagyobb rabság is. A szabadságban az a legjobb, hogy én dönthetem el, hogy kivel, mikor, hol és hogyan dolgozom. Olyan emberek vesznek emiatt körül, akikkel jó együtt dolgozni, ha pedig nem így van, odébb tudok állni. A magam ura vagyok, de ez elég baj is, mert önkiszármányoló természetem van. Egy rabszolgatartó zsarnok vagyok, egyetlen rabszolgával, akit nem véd munkajog, fizetett szabadság, szabad hétvége. Ideje lenne már fellázadnom magam ellen!

- A klasszikus újságírói, riporter szerep azon az elven alapul, amely szerint nem a riporter, hanem az interjúalany, a bemutatott helyzet, az ügy az érdekes. Ezért a kérdező mindig csak visszafogottan van jelen a szituációban. Ma viszont az önkifejezés igénye szinte teljesen háttérbe szorítja az interjú alanyát. Sok olyan, érdekes vagy fontos embert bemutató műsor van, amelyből többet tudunk meg a riporterről, mint a meghívott vendégről. Te mit gondolsz erről?

- A közösségi média világával kitágultak az önkifejezés lehetőségei és a formái is. Sokan szeretnek sokféle dologban megnyilvánulni. Amivel természetesen semmi gond nincsen, csak mintha ez a trend megváltoztatta volna az interjú alapú műfajokat is. Egykor egy interjúban volt egy kérdező és volt egy válaszoló, aki lényegesen többet beszélt, mint az, aki őt kérdezte. Róla tudtunk meg dolgokat, nem pedig a kérdezőről, akinek a szakmája akkor újságíró volt. Ma a leggyakoribb formák, szituációk inkább két vagy több ember beszélgetését jelentik, nem a klasszikus kérdezz-felelek módszert. Én jobban szeretek pusztán kérdezni, mint beszélgetni, nekem is furcsa a túltengő kérdező. Bár, ha öniróniával is élhetek ezen a ponton, én néha annyira hosszasan és bonyolultan kérdezek, hogy a hallgatónak vagy a nézőnek nálam is nehéz lehet eldönteni, hogy ki itt a kérdező és ki a válaszoló!

- Egy interjúban azt mondtad: téged az ügyek és témák érdekelnek. Nem vagy egy külső szemlélő, a jelenségeket csak felvillantó riporter, hanem sok energiát fektetsz egyes kérdések feldolgozásába, megoldásába. Milyen közösségi ügyeket szolgálsz?

- Már kezdő híradósként összehozott a sorsom a Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesülettel, és akkor kezdtem el - minden érintettség nélkül - mélyen érdeklődni a családi erőszak, a gyerekbántalmazás témája iránt. A rendszerhibák érdekelnek legjobban, amelyeknek ez a legszükségesebb helyzete: a legkisebb

társadalmi rendszerben, vagyis a társas kapcsolatokban és a családban történik egy nagyon súlyos rendszerhiba, a bántalmazás, és ezt sajnos számos más rendszer súlyos hibái követik: a rendőrség, a gyerekvédelmi rendszer, az iskola, a bíróságok hibái, és még folytathatnám az érintett rendszerek sorát, amik nem segítenek hatékonyan a kiszolgáltatott emberek ellen.

Önkéntes munkát végzek sok civil szervezetnél már húsz éve, és kuratóriumi tag vagyok a Hintalovon Gyerekjogi Alapítványban, közel húsz éve pedig a Czeizel Barbara alapította Korai Fejlesztő Alapítványban. Ezek csak a számomra legfontosabbak, a lényeg a küzdelem az emberi kiszolgáltatottság ellen.

- Mikor vagy elégedett?

- Ha harmónia és nyugalom vesz körül.

- Van olyan a pörgésben? Megadatik neked?

- Igen, például karácsonykor.

- Gyermekeid külföldön tanulnak. Karácsonyra hazajönnek?

- Még jó, hogy hazajönnek! Méghozzá huzamosabb időre, majdnem egy hónapig lehetünk együtt.

- Vannak családi karácsonyi tradíciók nálatok?

- Igen, kialakult, hogy melyik este, milyen felállásban vagyunk együtt; 24-én a család egyik részével, 25-én a másik felével találkozunk. Hagyományos a menü is: anyósom rácpontyot készít és lesz narancsleves. Apukám virtuóz szakács, ő főzött gyerekkoromban is és továbbra is kitalál mindig valami csodásat karácsonyra.

- Ha csak egyvalamit kérhetnél a mostani karácsonyra, mi lenne az?

- Azt, hogy a gyerekeket sokkal többet láthassam, és erre annak ellenére is vágyom, hogy nagyon boldog vagyok, hogy Hollandiában fantasztikusan megállják a helyüket. Vagyis jelen pillanatban nem kérhetem e kívánságom teljesülését. Így marad a szokásos kérés: legyen harmónia, legyen nyugalom.

Koncz Mária

Téli Varázsz 2024.

Karácsonyváró napok Tihanyban

November 29 - december 8.
Legyen mindenhol szép a karácsony!
Adománygyűjtés az Igazgyónyi Alapítvány javára

- Használt, de még jó állapotú vagy új játékok, mesekönyvek
- Tartós élelmiszer (liszt, cukor, olaj, konzervek, száraztészta, édesség)
- SZALONCUKOR!! Legyen ott is idén, ahol eddig talán még soha nem volt!
- A népszerű „Cipősdoboz akció” mintájára várunk cipősdobozba gyűjtött ajándékokat, melyet kérünk céltartan megtölteni, kislíának-kislányok ajándékokkal.
- A dobozokra kérjük ráírni, hogy milyen korú fiúnak vagy lányának szóló ajándék van benne!

Az adományokat a Magtárban várjuk hétköznap 8-16 óra között, és az adventi programok ideje alatt!

November 30. szombat
Kotyogós Káveterasz (Aranyház u.)
Porcelánbaba kiállítás
10.30 óra Kiállításmegnyitó - a kiállítást bemutatja Lóbl Eszter gyűjtő
Kézműves foglalkozás, mézeskalács díszítés
11.00 óra Mesés adventi utazás: Prinzer Döniz mesél
11.30 óra: Szántó Dóra Viola adventi koncertje

December 1. vasárnap
17.00 óra: Advent első gyertyájának meggyújtása a Mádl Ferenc téren. Az első gyertyát meggyújtja Kötel Balázs polgármester és a képviselő testület tagjai
Közreműködnek a Tihanyi Bencés Iskola tanulói

December 5. csütörtök
17.00 óra: Kulturszakör - karácsonyi workshop Csáki Maronnyak Évával és Szzeivolt Kati képzőművészekkel a Magtár emeletén

December 6. péntek
17.00 óra: A Mikulás megérkezik a Mádl Ferenc térrel!
Várjuk a gyerekeket, apukákat, anyukákat!

December 7. szombat
11.00 óra Magtár emeleti terem:
Kerek egy éj alatt... - ének, meseszó, homokrajz
Közreműködik: Navratil Andrea Liszt Ferenc-díjas népdalénekes, Sz. Nagy Mária homokrajzos, Demeter László Bartók-émlékdíjas népzénesz
XIV. Tihanyi Forraltor főző verseny a Mádl Ferenc téren

- Emléké körhinta, meglepetés játék
- Manómelegedő a Magtár emeleti termében

15.00 óra: A csapatok gyülekezése
17.00 óra: Zsigmond Lala adventi zenés műsora
18.00 óra: A XIV. Tihanyi Forraltor főző verseny eredményhirdetése

December 8. vasárnap
16.30 óra: A 20 éves Tihanyi Himző- és Csipkeműhely születésnap kiállításának megnyitója a Magtár emeleti termében
17.00 óra: Advent második gyertyájának meggyújtása a Mádl Ferenc téren
A második gyertyát meggyújtják: Dobosné Majoros Gyöngyi, Salamon Szilvia és Legeza Márton
Közreműködnek a Tihanyi Népzeneoktatás és a Tihanyi Asszonykórus

December 15. vasárnap
16.00 óra: Adventi zenei áhítat a Bencés Apátságban
Tihanyi Bencés Apátsági Templom Kórusa
Tihanyi Bencés Gyermekkórus
Vivaldi Ensemble
17.30 óra: Advent harmadik gyertyájának meggyújtása a Mádl Ferenc téren
A harmadik gyertyát meggyújtja: Dr. Nagy Rusztem
jegyző és Leisléne Szabó Judit óvodavezető
Közreműködnek a tihanyi óvodások

December 22. vasárnap
17.00 óra: Advent negyedik gyertyájának meggyújtása a Mádl Ferenc téren
A negyedik gyertyát meggyújtja: Mogyorósi Márk Anyos atya és Apró Zoltánné
Közreműködik a Levendula Dalkör

Az adventi gyertyagyújtásokon forralt borral, teával, mézeskaláccsal várjuk vendégeinket!
Rossz idő esetén a gyertyagyújtások a Magtár emeleti termében lesznek megrendelve!

NAGYON JÓ HELYRE VEZETETT ENGEM AZ ISTEN

Csizmazia Zsolt hosszú évek óta dolgozik az Apátság sekrestyéseként, de mindaz, amit a közösségért tesz, jóval több ennél. Mint ahogy a Pro Tihany díj átadásakor a laudációban is elhangzott, Zsolti egy igazi jelenség Tihanyban. Kicsit rendhagyó beszélgetésünk egyfajta asszociációs játék volt: számára fontos szavak, fogalmak mentén haladt az eszmecserénk.

- Kezdjük Tihanytal!

- Egyike vagyok azon egyre kevesebb helybélinek, akik tősgyökeres tihanyinak mondhatják magukat. Minden felmenőm tihanyi volt, jómagam közel 61 éve koptatom e gyönyörű félsziget dimbes-dombos földjét. Ezért nem csoda, hogy Tihany, a szülőföldem, a lakóhelyem, az otthonom nagyon fontos számomra. Szeretek itt élni, végig sétálni az utcán, ráköszönni, rámosolyogni az ismerős arcokra, és mindig örül a szívem, hogy ugyanezt kapom vissza én is. Többször hallottam olyan kritikát, hogy a tihanyiak nem törődnek egymással, nem tudnak összefogni. Én éppen az ellenkezőjét tapasztalom. Igenis, a jó, nemes ügyért mindig össze tudnak fogni az itt élő emberek, hogy közös erővel, egymást segítve oldják meg a feladatokat, problémákat. Ezek nélkül a segítő kezek nélkül én sem mentem volna semmire.

A félsziget szépsége, történelme szinte természetes számomra, hiszen beleszülettem. Ezért ez a két dolog: a sok barát, a sok jóakarató ember az, amiért nagyon szeretem Tihanyt, amiért szeretek itt élni.

- Az Apátság.

- 23 éve, hogy a munkahelyem megszűnt, kilátástalanságomban felhívtam Richárd atyát, nincs-e valami munka számomra. Rövid idő múlva visszahívtam, mondván: sekrestyésünk éppen nincsen! Tudná-e vállalni ezt a szolgálatot? Igent mondtam, bár tele voltam kétségekkel, aggodalommal. Ugyan apró gyerekkorom óta templomba járó ember vagyok, de tudtam, ez egy más világ, mint hívőként beülni a padba. A kezdeti nehézségeken Szervác testvér segítette át. Hálát adok a jó Istennek, hogy olyan nagyszerű embereket ismerhettem meg közelebről, mint Hildebrand atya, Tibold atya és Félix atya, akik szintén sokat segítettek az első években. Sok közös, kedves emléket, vidám történetet őrzök róluk szívemben.

Ahogy telt-múlt az idő, egyre inkább éreztem, nagyon jó helyre vezetett engem az Isten, hiszen olyan közösségbe kerültem, ahol mind a mai napig nagyon jól érzem magam. Hálás szívvel gondolok a tihanyi bencés szerzetesközösségre, és a velük együttműködő munkatársi közösségre, mindkettőtől sok segítséget kapok a munkámban. Ennyi itt eltöltött év után bátran kijelenthetem, hogy a munkahelyemet második otthonomként szeretem. De azt hiszem, ezt a szolgálatot, munkát nem is lehet másképp végezni, mint a saját otthon iránt érzett nagy felelősséggel. Felelősen az őrzött értékek iránt, felelősen a történelmi hely iránt.

- Abból, amit elmondta, adódik a következő fogalom: szolgálat.

- Sekrestyés? Nyugdíjas állás! – legyintenek sokan. Valóban, egy kis faluban, ahol hetente egy-két szentmise van, egy pappal, könnyen megoldható feladat. A Tihanyi Apátsági Templom sekrestyé-sének azért ennél szerteágazóbb feladatai vannak, amelyek kitöltik az egész hetet, nemegyszer napi 10-12 órás munkaidővel. A sekrestyési szolgálat alatt az ember nem nézi a ráfordított időt, nincs lejárt munkaidő, a feladatot el kell végezni, hogy az ünnep, a litur-

gia, a szertartás, vagy éppen egy koncert a legnagyobb rendben történjen. Az órát természetesen figyelni kell, hiszen másodpercre pontosan megszólal a csengő, addigra mindennek készen kell lennie. Ha bármi hiba csúszott az előkészületekbe, már összesűgnak a padokban, és ez eltereli a hívek figyelmét a szentmiséről. Igazából nem nagy ügy, csak ezer apró dologra oda kell figyelni. Hiába tökéletes 999, ha az az 1 elfelejtett, rosszul előkészített feladat borít mindent. Minden nehézsége ellenére nagyon szeretem ezt a szolgálatot, mert pörgős, tele izgalommal, állandó éberséget követel.

- Gyerekek, fiatalok?

- Amikor sekrestyés lettem, egy baráti beszélgetés során felmerült a kérdés, ki foglalkozik a ministráns gyerekekkel? Átgondoltam, ha már úgy is ott vagyok, miért ne próbálhatnám meg én? És a fejemben máris jöttek az ötletek, hogyan lehetne népszerűbbé tenni a ministrálást, és ha már a gyerek kedvet kapott hozzá, hogyan lehetne megtartani őt az oltár mellett?

Szegény Richárd atya, csak kapkodta a fejét az újabb és újabb ötletek hallatán, ministráns tábor, vetélkedő, ministráns kirándulás, akadályverseny, színdarabok, de mindenben támogató, örült, hogy történik valami, hogy a gyerekek között is zajlik az élet. Hála Istennek, a gyerekek jó vevőknek bizonyultak, lelkesen részt vettek és vesznek ma is a programokon. Nélkülük nem lenne értelme a munkámnak. Úgy érzem, annyi biztatást, szeretetet, vidámságot kapok tőlük, hogy ez tartja fiatalon az én lelkemet is. Ezért érdekes újabb és újabb ötletekkel, tervekkel előállni.

És még valami, amit talán a feleségemnek sem mondtam el. 1992-ben halva született a kislányunk, nagyon megrázott bennünket ez a tragédia. Milyen érdekes, az első igazán nagy ministráns csapat, akikkel együtt szolgáltunk, éppen ez a korosztály volt. Úgy éreztem és érzem ma is, hogy a jó Isten talán velük kárpótolja az elvesztett kislányunkat. Egy biztos, nagyon sok örömet, szeretetet kapok a ministráns gyerekektől. Nagyon jól esett, amikor egyik -mára már anyuka- volt ministráns így fogalmazott: „Nekem a ministrálás, a ministráns közösség jelentette az egész gyerekkoromat!” De előfordult olyan is, amikor régen nem látott, a templomtól teljesen eltávolodott férfi állított meg: „Tudod, Zsolti, azért azok nagyon szép évek voltak, visszagondolva sok jó dolgot csináltunk együtt!”

- Tovább gombolyítva a gondolatok fonálát: Erdély...

- Ha jól emlékszem, 2002-ben egy székelyudvarhelyi énekkaros kirándulás alkalmával családomnál voltunk elszállásolva. A feleségem és én, egy hitoktató házaspárnál, Nagy Zoltán és Nagy Hajnal lakásán kaptunk szállást. Már első beszélgetésünk során kiderült, hogy ők is foglalkoznak a helyi ministráns közösséggel. Nem is kellett sok idő, meghívást kaptak Tihanyba, töltsenek velünk egy hetet a félszigeten. 2005-ig csak az udvarhelyiek látogattak Tihanyba, de aztán 2006-ban mi is meghívást kaptunk székelyföldre. Ez volt az első utunk, tele kihívásokkal, izgalommal. Azóta egy-két év kihagyással minden évben találkozunk a tihanyi és a székelyudvarhelyi gyerekek.

Talán a leghosszabb kimaradás a Covid járvány miatt volt. A 2023-as újraindulás nem volt zökkenőmentes. Teljesen más gyerekek, új generáció, a szervezőkön kívül nem ismert senki senkit. Ezért az elején feszültebb volt a tábor hangulata, de a végére már kezdett feloldódni mindenki. Viszont idei udvarhelyi kirándulásunk

már ismét a régi, barátságos hangulatban telt.

A több mint 20 éves kapcsolat során több, mint száz tihanyi és ugyanennyi udvarhelyi gyerekek látogatta meg egymást, kötött örök barátságot. Megható

pillanat volt idén találkozni azokkal a felnőtté vált, 2003-ban először Tihanyban járt gyerekekkel, akik karjukon gyermekeikkel meglátogattak bennünket szálláshelyünkön, és részt vettek a búcsúesten. Tihanyi és udvarhelyi „öregek” már gondolkoznak egy találkozóról, ahol a kezdőcsapat tudna összejönni. Milyen szép is lenne!

- Nem maradhat ki az írás, a színdarabok!

- Az első színdarab, amit írtam, a Tihanyi Faágyú „igaz” története is az apátsághoz fűződik. Felvetődött, hogy tarthatnánk egy munkahelyen belüli farsangi összejövetelt, vidám jelenetekkel, játékokkal. Gondoltam, megpróbálkozom egy vidám jelenettel, aminek tihanyi kötődése is van. Egy kicsit hosszabbra sikerült, a Faágyú lett belőle. Bár zártkörű rendezvény volt, mégis hamar híre ment a sikernek. Sokszor előadtuk, itthon és Balatonfüreden. A másik nagy kedvencem a „Tihanyi legendák”. Ez is többször volt színpadon, többféle szereposztással. A sikertől felbátorodva aztán

„A ministráns gyerekektől annyi biztatást, szeretetet, vidámságot kapok, hogy ez tartja fiatalon az én lelkemet is.”

jött a többi színdarab, írás, pásztorjáték. Most egy kicsit leálltam, ahogy mondják: alkotói válság. Bár van még egy félig kész, évek óta fiókban. „Tihanyi Karácsony” a címe, ami azt hiszem, sok mindent elárul. A karácsonyi történet kissé újragondolva. Bízom benne, a Jóisten ad ehhez is erőt, kegyelmet, hogy befejezhessem.

- Tudom, hogy nagyon fontos: a család.

- Hát igen, ez az érem másik oldala. Közel 37 évnyi házasság után csak hálával és nagy szeretettel tudok gondolni a feleségemre, aki végtelen türelemmel és szeretettel viseli a hóbortjaimat, a munkámból, szolgálatomból fakadó sok távolléteket. Mindenben támogat, segít, hogy könnyebb legyen. Nekem a hétköznapijaim lazábbak, neki a hétvégei. Nyáron, amikor ő hazaér, én akkor megyek az esti szolgálatra. Így aztán nem egyszerű közös programot szervezni. Bár azt is mondják, a jó házasság egyik titka, ha a házastársak ritkábban találkoznak egymással! Nekünk bejött! Köszönettel tartozom Matyi fiamnak, aki az utóbbi időben a programok szervezésében, lebonyolításában van segítségemre. Ági lányomék Győrújbaráton élnek, két szép unokával, Ildikóval és Tamással ajándékoztak meg bennünket. Amikor időnk engedi, látogatjuk egymást. Tomika a díjátadón nagy-

szerűen oldotta a feszültséget. A nagy megilletődöttség közepette besétált és csak annyit mondott: szia, Papa!

- És a végül egy fontos kérdés: milyen érzésekkel vetted át a díjat?

- Nagy megtiszteltetés számomra, soha nem gondoltam volna, hogy én kapom. Ezért nagyon meghatott és nagyon örültem a Pro Tihany díjnak. Már csak azért is, mert nagyszerűen titkolták előlem a barátok, szervezők. Valóban meglepődtem, amikor az én nevemet mondták be. Külön köszönöm a kis műsorral kedveskedő barátainknak, Kiss Annának, Kaizer-Garai Saroltának, Bartus Erzsébetnek, Bazsika Eszternek, Kaizer Emmának és Varga Zsófiának, hogy időt és fáradságot nem kímélve készültek, gyakoroltak, hogy széppé tegyék ezt az ünnepet. És ami szintén nagy öröm, az a Csáki-Maronyák Éva festőművész által készített festmény. Így már két képem van a művész családtól. Az egyik egy rézkarc édesapámról halászként, amit az édesapa, Csáki-Maronyák József készített, a másik ez a Pro Tihany díj mellé kapott festmény, amit lánya festett. És még mondják, hogy nincsenek véletlenek. Hálásan köszönök mindent.

Rózsa Éva

HAJTOTTAM, AMÍG CSAK BÍRTAM!

Láthatóan zavarban volt, amikor átvette a Pro Tihany díjat, mint mondja, a meglepetéstől elég fura fejet vág az akkor készült fotókon. Fogalma sem volt róla, hogy ő a kiválasztott, gyanútlanul ment az ünnepségre, mint minden évben, még azon sem akadt fenn, hogy volt, aki már előre, a folyosón forrón gratulált neki. Biztos a sport tevékenységéért kapta, magyarázza kicsit szabadkozva, mi másért. Mondom ez elég valószínű, mivel a laudáció végén ezt fel is olvasták, – ja, de én ott nem sok mindent hallottam az izgalomtól – jegyzi meg, mosolyogva.

A futball klub sportöltözőjében találkozunk, hol másutt? Már kezdi is mondani, hogy milyen pályázati pénzből, hogyan sikerült felújítani, de megállapodunk, hogy erre majd később visszatérünk.

Horváth Bélának az élete a foci, pontosabban a tihanyi foci. Ha erről van szó, akkor dől belőle a mondanivaló. A falugondnokságról, ahol huszonöt éve dolgozik, csak vonakodva beszél, pedig többször is volt itt megbízott igazgató, sőt, többször kapacitálták, hogy vállalja el az intézmény vezetését. A klubot és a Falugondnokságot együtt nem lehet vezetni, az képtelenség – mondja határozottan, így soha nem volt ez számára igazi kérdés, mindig a focit választotta.

- Büszke vagyok nagyon a Pro Tihany díjra, főleg, ha arra gondolok, kik kapták már ezt meg előttem. Egy szürke eminenciás vagyok, aki teszi a dolgát, igyekszem lelkiismeretesen elvégezni a feladataimat, ha ezért még meg is dicsérnek, akkor örülök – mondja, majd azt fejtegeti, hogy valószínűleg nem csinálja rosszul a klub vezetését, ha rá gondoltak a díj odaítélésekor.

Igyekszünk felgöngyölíteni, miként is kezdődött számára a tihanyi lét. Nem mintha messziről érkezett volna ide, hiszen veszprémiéknél nem nagy ugrás ez, de mint mondja, amíg nem ismerte meg az ideszületett feleségét, nem igazán szerette Tihanyt, fürdeni sem járt ide, neki nem ez volt a Balaton élmény. Aztán húsz évesen, 1992-ben a tihanyi focicsapat feljutott a megye első osztályba és hívták, hagyja ott a Veszprémi Volán csapatát, focizzon itt. Volt más ajánlata is, de akkor már udvarolt későbbi feleségének, így nem volt kérdés, hova igazodni.

- Szerintem a sportpályafutásomból kihoztam a maximumot. Nem voltam született talentum, inkább a szorgalom, a kitartás és az akaraterő volt rám jellemző, de azért, amikor 1995-ben feljutottunk az NB III-ba, akkor is kezdő maradtam a csapatban. Hajtottam, amíg csak bírtam. Szélsőként kezdtem, később középpályás lettem, majd jobb háttérként fejeztem be a focizást, úgy kétezer körül. Soha nem sérültem meg úgy, hogy műteni kelljen – emlékszik vissza.

Aztán következett a klub újraélesztése. A Tihanyi Petőfi SE ugyanis a kétezres évekre visszaesett a megye legalsó osztályába, sőt akkora volt az érdektelenség, hogy a felnőtt futball meg is szűnt. Amikor híre ment, hogy parkolókat akarnak létesíteni a foci-pálya helyén, akkor a néhai Fülöp Ferenczel együtt álltak neki a Tihanyi Futball Club alapításának. Képezte magát, utánpótlás edzői képesítést szerzett és lassan beletanult, miként kell működtetni egy sport klubot.

Horváth Béla 2007-óta elnöke a klubnak. Családias légkörű, tömegsportra alkalmas, de a versenyszellemet is biztosítani tudó klubot szerettek volna létrehozni, ahol tehetségtől függetlenül, szervezeten, szakmai felügyelet mellett bárki, aki hajlandó edzésekre járni, megtalálhatja a sportolás örömét – magyarázza. Mindenkinek meg akartuk adni a sportolási lehetőséget, egy szerethető klubot

akartunk, úgy tűnik sikerült – teszi hozzá sokat sejtetően. Jelenleg közel nyolcvan gyerek jár ide sportolni, az öt évesektől a 19 évesekig, nyolc korosztályos csapatot tudnak kiállítani, sőt a futball mellett futsal szakosztály is működik.

- A sportban részsikerek vannak. Egy-egy győzelemkor jó érzés tölt el. De igazán akkor vagyok elégedett, ha látom, hogy fejlődnek a ránk bízott gyerekek. Mi itt az alapokat tanítjuk meg nekik. A labdavezetést, egyáltalán a játék szeretetét, a közösségben gondolkodást. Ha megtanulnak nyitott szemmel fejleni, az már nagy dolog. Mindig azt kell nézni, ki honnan hova jut el. A megtett út, a fejlődés a lényeg – mondja.

Beszélünk még persze a fejlesztésekről. A műfüves pályáról, amit azért kellett részben körbe keríteni, mert volt, aki a kutyáját itt sétáltatta, mondván itt nem lesz piszkos a kis kedvenc lába. Az iskola sportcsarnokának megépítéséről, a sportöltöző kialakításáról, a klubház fejlesztéséről is szó esik. Szerényen mondja, ez mind lehetőség volt, ő csak segített a megvalósításukban, a lényeg, hogy ezeket már senki nem veheti el Tihanytól. 2026-ban lesz száz éves a Tihanyi klub, azt mindenképpen méltó módon kell majd megünnepelni, mondja, aztán kitér arra is, hogy most lesz hamarosan tisztújítás. Tavaly az elnökség mellett edző és pályagondnok, toborzó, szertáros és karbantartó is volt egy személyben a klubnál, bármennyire is elkötelezett, ezt már így együtt nem szeretné csinálni.

- Úgy érzem, kezdek elfáradni. A családom, a gyerekeim és a feleségem a legfontosabb számomra, utánuk a Tihany FC, de belátom, hogy most már be kell osztanom az energiámat, mert rengeteg meló kell ehhez. Most a hét éveseknek tartok heti két alkalommal edzést. Szeretek velük foglalkozni, szót értek velük, még nem beszélnek vissza. Tavaly történt, hogy edzés közben eleredt az eső és a gyerekekkel be kellett húzódnunk a fedett cserepad alá. Amikor láttam, hogy oszlanak el a felhők, kiálltam a gyerekek elé és azt mondtam nekik, na, most elfújom az esőt, hogy újra focizhassunk. Pár nap múlva a könyvtáros feleségemtől visszahallottam, hogy a gyerekek azt beszélték, hogy a Béla bácsi egy varázsló, mert el tudja állítani az esőt. Hát, kell ennél több?

ADJUNK ÉLMÉNYT, NYISSUK KI A BALATONI VITORLÁZÁS LEHETŐSÉGÉT!

A THE kikötőben álló hajók gazdái, az itt versenyző fiatalok, és az itt dolgozók is mind tisztában vagyunk a vitorlás sport szépségével, és azt is tudjuk, hogy sajnos nem mindenkinek adatik meg a lehetőség ennek a csodás tónak és ennek a csodás sportnak az élvezetére. Emiatt nagy lelkesedéssel nyitunk évek óta a Tihanyi Hajós Egyletben ennek az élménynek a megosztása felé. Olyan gyerekeket, fiatalokat látunk vendégül immár több, mint tíz éve, akiknek ezzel óriási egyszeri élményt tudunk nyújtani. Amiatt, hogy ők vagy fogyatékkal élnek, vagy nehéz körülmények közül jönnek, egyéb módon álmodni sem tudnának a Balaton közepén való vitorlázásról, fürdésről, vagy akár csak az itt nyaralásról.

Május elején négy napos osztálykirándulásra láttuk vendégül a csepeli Burattino Általános Iskola 3. és 4. osztályos tanulóit. Ők a tanárok elmondása szerint az úgynevezett „3H-s gyerekek”, akik halmozottan hátrányos helyzetből jönnek, az iskola napi háromszori étkezést, meleg helyet, sok tanulási segítséget nyújt nekik. Itt kis osztályokban, lassabban haladva, mindenkire odafigyelve tanulnak, hiszen a hátrányos helyzettel gyakran az enyhe értelmi fogyatékoság is együtt jár. Nálunk a strandolás és sok játszás mellett, idén három izgalmas tihanyi program várta őket: a Nemzeti Park túravezetőjével körbe sétálták a Belső-tavat, ürgékkel és a tavaszi virágokkal ismerkedtek. A Garda akváriumot és a Lego kiállítást is bejárták, és az Apátság környékén sétáltak, fagyiztak egyet.

Június elején érkezett hozzánk közel húsz vajdasági fiatal, ők a Rákóczy szövetség támogatásával tudtak egy ötnapos vitorlás tá-

borban részt venni nálunk. A gyerekek magyar anyanyelvűek, de még legtöbbjük nem járt a Balatonon. A vitorlázás alapjait **Litkey Zsolt** vitorlás edzőnk tanította meg nekik az egyesület Optimist és Pille hajóin.

Pár héttel később érkezett hozzánk ötven gyerek, akiket a Lárifári Alapítvánnyal karöltve láttunk vendégül. Ez a program is már tíz éves múlttal tekint vissza nálunk. Idén a Somogy Vármegyei Fogyatékkal Élők Sportszövetsége hozta hozzánk fiatal vendégeinket. Voltak köztük enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékosok, autisták, hallás és mozgássérültek, vakok és gyengénlátók is. A gyerekeket

érkezésük után tízóráival vártuk, majd beosztottuk őket a kikötői hajókra. Minden évben 15-20 hajó tulajdonosa vállalkozik a fél napos programra, a hajó méretétől függően 3-7 gyereket és kísérőiket viszik ki a Balaton vizére. A vitorlásokon idén a THE 420-as versenyzői csapata segédkezett legénységként. A vízre kifutva egy-két bóját megkerülve mini versenyt rendeztünk, majd jöhetett a fürdés, játék, persze a szélviszonyokhoz igazodva. Idén kellemes, simogató szél és meleg víz várta a gyerekeket. A pár órás vitorlázás után közös ebéd következett, majd a Lárifári Alapítvány önkéntesei vidám programokkal szórakoztatták őket késő délutánig: volt arcfestés, színezés, baba-gyógyítás, célba dobás, karkötő fonás.

Nekünk szervezőknek, és a résztvevő edzőknek, hajósoknak is óriási élmény ez a pár nap, nagy öröm a mosolygó, vidám arcokat látni. Nemcsak a gyerekek, hanem a gondozóik is végre felhőtlen kikapcsolódást kapnak egy rövidke időre.

Rutai Andrea

KI VOLT HEVESI JÓZSEF?

Hevesi József édesapja Heizer Ferenc a 19. század közepén Hidegkútról került Tihanyba kántortanítónak. 1854-ben megnősült, Horváth Máriát vette el feleségül, aki öt fiúgyermekkel ajándékozta meg. Az elsőszülött Ferenc, tihanyi bencés szerzetes lett, Bernárt néven. A másodszülött volt József, aki 1857. március 29-én látta meg a napvilágot. Nevét 1881-ben belügyminisztériumi engedéllyel Heizerről Hevesire változtatta.

Idézet Hevesi József naplójából: 1865-ben háborúsdit játszottunk. Egy kis domb volt a vár, melyet mi a magyar várórség védtünk az ostromló törökök ellen. Nyilaztuk egymást erősen. Vékony nád volt a nyílvevessző, melynek végére egy kis darab bodzafát tűztünk. Én a bodza végébe egy glediciatövist szúrva nekicéloztam a török vezérnek, kit bal szemem találtam úgy, hogy szegény örökre vakká lett. Na de nekem kijárt otthon a mogyorófa pálca.

Télen mindennapos voltam a szomszédunkban lakó Sturm Károly keresztapám asztalosműhelyében. 1867. június 8-án volt Ferenc József koronázása, amelyre a tihanyi apát is készült, egy jól betanított szép fehér paripán gyakorolta a lovon ülést. Egy ilyen gyakorlat után, leszállva a lóról oda-

szólt nekem: Na, Jóska, fel mersz ülni rá? Hogy merek-e – s már fenn is voltam a nyeregben, de a kengyelhez rövid volt a lábam, és csak úgy simán ültem a nyeregben, nekieresztve a kantárszárát, vágásban kerültem meg a nagy major udvart, majd pedig – mezítláb lévén – a nyereg mögé állva vágattam ki a kapun, el a Cserhegyig meg vissza, csak úgy habzott a ló! Az apát úr ijedezve küldött utánam lovasokat, de azok nem értek utol. Az apát úr megsimogatva azt mondja: - Na, Jóska, ügyes lovas vagy, velem jössz Pestre a koronázásra. Ami azonban, nagy bánatomra, mégsem történt meg, mert csak a huszárja kísérte el a koronázásra. Az volt a baj megint, hogy nekem kurta volt a lábam.

1870. október elején kerültem Veszprémbe asztalos inasnak, de onnat tíz hónap múlva nagybetegen hoztak haza. Vért hánytam a nagy megerőltetéstől. Felgyógyulásom után keresztapám, Sturm Károly asztalosmester szegődtetett be inasnak. Itt már jó dolgom volt, mesterem szeretett, családtagoknak tekintettek. 1872-ben mesterem a

fürdőidény alatt Balatonfüreden a fürdőmesteri tisztséget töltötte be. Tihanyban a műhely vezetését rám, az alig kétéves inasra bízta. 1874. július végén azt mondja: - Na, Jóska, érkezett felszabadulásod ideje. A következő pénteken kellett Veszprémbe mennem valamelyik hetivásáros szekérral, felszabadulni. Ámde ugyanezen pénteken reggel a Simon Zsigmond apát négylovas fogata is Veszprém felé indult a Pestről érkező apát elébe. Én tehát ezzel az alkalmatossággal mentem szabadulni. Díszruhás huszárral a bakon, díszruhás kocsissal, üveges batárban. Hét falun át köszöngettek nekem az emberek, azt hitték a jámborok, hogy a tihanyi apát ül a hintóban; én persze hátrahúzódva kuncogtam magamban.

Megtörtént a szabadulás, 1883-ban Budapesten Thék Endre híres Bútorgyárában bútorosztály vezetői állást kaptam. Megkaptuk az épülő Operaház belső berendezési munkáját. Az Operaház 1884. október 4-én nyílt meg nagy ünnepséggel, amin csak meghívottak vehettek részt, akik között szerény magam is ott voltam.

1885-ben kerültem Bak Lajos Erdély szerte híres kolozsvári műbútorasztalos gyárába, ahol egy idő után az üzem teljes vezetésével lettem megbízva. Így történt, hogy leányával, Bak Lujzával lassanként mind jobban kezdtünk egymás iránt érdeklődni. 1885. október 5-én megkértem Lujza kezét, 1886. július 10-én meg volt a menyegző. 1895-ben abból az alkalomból, hogy édesapám a következő évben nyugdíjba megy, elhatároztam, hogy építsek egy nyaralót, amelyben szüleim állandó kényelmes lakást bírhatnak, és nekünk a feleségemmel legyen nyaralóhelyünk. Megvásároltam mintegy félholdnyi szántóföldet Tihanyban

(600 forintért), a visszhang közelében. Stobbe Adolf barátom már ismervén a beépítendő helyet, rábeszélte, hogy építsek emeletes-tornyos villát oda. Megemlítem itt, hogy 1895-ben, amikor az építési engedély a balatonfüredi szolgabírói hivataltól megérkezett, maga a szolgabíró, Mórócza Kálmán szállott ki egy megyei mérnökkel a szemlét megejteni. Látván, hogy a telek hátsó felére van tervezve, azt tanácsolta, hogy változtassam meg a tervet, és építsem a villát a telek kelet felőli oldalára, ahonnan szebb kilátás nyílik a Balatonra. Ezt én, mint Tihany szülőltje nem tehettem, mert ezzel elrontanám a híres tihanyi visszhangot. Történt aztán, 1897-ben, hogy egy szeles napon, amikor visszhang egyáltalában nem lehetett, egy kiránduló társaság akarta élvezni a híres visszhangot, de mert nem felelt, az egyik kiabáló tihanyi gyerek azzal vágta ki magát, hogy „amióta ezt a kastélyt ideépítették, elromlott a visszhang”. És ezt a mesét nemcsak az a társaság hitte el, de egyik-másik budapesti lapba is bekerülve, a balhiedelem általánossá lett, sőt a középiskolai tankönyvekbe is bekerült – így a napló bejegyzés, amely a Hevesi József Tihanytól Kolozsvárig című könyvében olvasható.

Hevesi Józsefnek a házasságából gyermeke nem született. 1941-ben alapítványt hozott létre a szegény sorsú tihanyi gyermekek támogatására. 1945-ben halt meg 88 éves korában. A Hevesi család a villát a falu javára ajánlotta fel közhasznú használatra. 1953-tól óvodaként, a két felső emeleti terem alsó tagozatú iskolaként működött. Jómagam is odajártam három évet óvodába, négyet pedig iskolába.

Csizmazia Márton

A Hevesi villa az egyik legikonikusabb épülete Tihanynak, amit a tervek szerint az önkormányzat szeretne az eredeti állapotoknak megfelelően felújítani és közintézményként hasznosítani. Az elsődleges cél az, hogy az itt élők számára megnyissák az épületet, amely közösségi célokat szolgálna.

- Egy fenntartható, a településen működő közösségek programjainak megtartására, vagy akár egy, a már régóta dédelgetett helytörténeti kiállítás helyszínéül szolgáló épületre gondoltunk elsődlegesen, amikor az épület hasznosítása került szóba. Természetesen, az itt élők véleményére is kíváncsiak lennénk, hogy minél szélesebb körben, közösen gondolkodjunk az épület jövőbeli sorsáról, ezért szívesen várjuk a lakosok véleményét is a Hevesi villa további hasznosításáról - nyilatkozta lapunknak **Kónya Péter** önkormányzati képviselő.

JÓKAI KARÁCSONYA

Jókai gyakran írt karácsonyi történeteket, az 1800-as évek korrajza, karácsonyi hagyományai visszaköszönnek történeteiben. Az író életében terjedtek el az általunk ma is ismert ünnepi szokások, ezért ezek ugyanúgy jelen vannak írásaiban.

Az idei év novemberében tetszetős, keménytáblás kiadásban megjelent Jókai karácsonya című kötet 12 történetét **Király Levente** válogatásában olvashatjuk. Az írások némelyike ismerős lehet. Könnyet csal szemünkbe a szegény özvegy csizmadia története, aki karácsony este nem tudja eldönteni, hogy jobb sors reményében melyik fiát adja oda ezer pengőért a gyermektelen, gazdag szomszédjának. Ezer pengő, uramisten, ennyit még sosem láttott!

„Nem lehet, nagyságos uram, nem lehet. Kérjen tőlem akármit a világon, de gyerekeket egyiket sem adhatom senkinek, ha már az úr Isten nekem adta őket.” – Biztosan sokan ráismernek a Melyiket a kilenc közül című novellára.

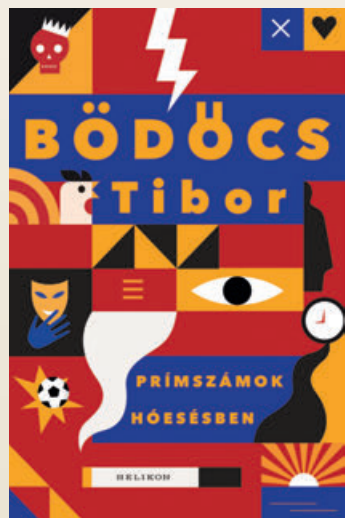
Választhatnám a Drága karácsonyi kalács című írást is, melyben a száműzetésből hazatérő apa számára a finom házi kalácsot a feleség véletlenül abba a záloglevélbe csomagolva szolgálja fel, ami újból gazdaggá tehetné őket. A férj mire ráeszmél, már papírostul jóízűen befalja a finomságot.

Bármelyik történetet is választjuk, megmelengeti a szívünket. A regényfejezeteket, novellákat, elbeszéléseket tartalmazó könyv a helyi könyvtár polcáról is leemelhető. Olvassuk minél többször önmagunk, és családjunk örömeire.

Horváthné Tóth Ivett

BÖDŐCS TIBOR: PRÍMSZÁMOK HÓESÉSSEN

Bődöcs könyvei kicsit becsapósak. Élőben vagy videóról ismerve, látva stand up-os fellépéseit, azt gondolhatnánk, hogy egy könnyed szórakozásra fizetünk be. Persze, könyveinek van egy ilyen funkciója is, és aki erre vevő, az nem fog csalódní. Azonban egy kicsit belemélyedve a szövegbe, hamar észrevesszük, hogy egy óriási irodalmi műveltséggel és nem mindennapi nyelvérzéssel bíró szerző könyvét tartjuk kezünkben. Irodalmi utalások szövik át a szöveget, és az idézetek, utalások felfedik a mögöttes tartalmakat, a szerző enciklopédikus tudását – így a szöveg új jelentésekkel, asszociációkkal, gazdagodik. Ennek köszönhetően a

könyv miniatűr sztorijai, leírásai minden olvasónak annyit adnak, amennyit az fel tud venni belőle; de akár mennyi legyen is az, mindenképpen élvezhető és elgondolkodtató lesz az eredmény. A Prímszámok hóesésben még ennél is tovább megy. A prímszámok, ezek a csak eggyel és önmagukkal osztható, természetes számok egy gasztronómiai tárgyú paródiából kerültek a címbe, és talán csak azt jelzik, hogy a rövid, kis írásokban megjelenő, végsőkéig leegyszerűsített képeket, jeleneteket már nem lehet tovább osztani. Ezek már nem is teljes képek, csak felvillanások, fényjelek az űrből. És ebben is megmutatkozik Bődöcs különleges tehetsége: nem ismerem még egy olyan író, aki ilyen töményen, pár sorba sűrítve

képes lenne egy történelmi személy, egy helyzet vagy esemény karakterét, lényegét felidézni. Ezek a rövid rajzok, felvillanások úgy szikráznak-sziporkáznak, mint téli napsütésben a hópelyhek.

Az írások egy jelentős része paródia, amely az eredetétől távol eső helyzetbe helyezi a történelmi figurákat, így változtatva jellegzetességeiket képtelenné, értelmetlenné, abszurdá. Egy rövid idézet ennek illusztrálására: „A legfrissebb hírek szerint Elon Musk egérjelmezben jelent meg egy sajtótájékoztatón, ahol bejelentette, hogy megvette a világ összes tehenét. Azt ígéri, 2026-ig sajtótálat juttat a Marsra”.

A szerző csípős humora nem kímél egyetlen ideológiát sem: liberalizmus, demokrácia, fasizmus, nacionalizmus konzervativizmus, politikai korrektség – mind megkapja a magáét, és a tudomány – vagy annak arrogáns és intoleráns formája – sem jár jobban. Náluk rosszabbul járnak azonban a tekintélytisztelőt elváró, pöffeszkedő méltóságok, az üres pátozzsal a nemzetre hivatkozók és a melldöngető, kizárólagos hazafiság. Visszajára van itt minden fordítva. Ha eddig nem vettük volna észre, most be kell látnunk, hogy ez a világ tényleg nem a lehetséges világok legjobbika – még ha Voltaire el is játszott ezzel a gondolattal.

A kötetet olvasva ismét igazat kell adnunk Karinthynek, akiről köztudott, hogy a humorban nem ismert tréfát. Mert a humor nem azt jelenti, hogy vicceket mesélünk vagy viccesen viselkedünk. Sokkal komolyabb ennél. Ez is tükör, mint a művészet általában, csak éppen egy Elvarázolt Kastélyban. Különbéféle torzképeinkben jobban rálátunk magunkra, tulajdonságainkra. Felismerhetjük önmagunk és világunk árnyoldalát és ez akár előbbre is vihet minket. A Prímszámok hóesésben nem könnyű olvasmány, csak annak látszik. Idő és elszánás kell hozzá, de megéri a fáradságot. **(koncz)**

PISZTRÁNGOK, SZEVASZTOK!

Az UNICEF Magyarország 2022-es felmérése szerint a magyar tizenévesek 85 százaléka már legalább egyszer megtapasztalta az iskolai bántalmazást. Elmondásuk szerint ez legtöbbször az osztályteremben történik, de sokszor itt nem áll meg, gyakran az online térben is folytatódik személyes üzenetek formájában, vagy a közösségi médiában. A bántalmazási esetek kimagasló többségében az osztálytársak az elkövetők, de előfordul, hogy az iskolai közösség más tagjai, esetenként a tanárok is részt vesznek benne (21%). A statisztika romlására a Covid járvány előidézte speciális oktatási helyzet is ráerősített, az online térben még több zaklatásnak, agresszióknak voltak kitéve a tinik, a következmények között egyre gyakrabban előfordulnak öngyilkosságok is.

Nap, mint nap előfordul valós történetekből merít **Jantek Gyöngyvér** új könyve, a Pisztrángok, szevasztok!, ami mesél határokról, cyberbullyingról, testképről, közösségi médiáról – azzal a szándékkal, hogy mankót, mintákat adjon a fiataloknak, szülőknek, nevelőknek a problémás helyzetek kezelésére. A szerző tapasztalt klinikai szakpszichológus, aki 13 éve dolgozik gyerekekkel, emellett négy gyermeket nevel. Ahogyan a terápiákon, úgy a könyvvel is az a célja, hogy az átadott történetek által olyan biztonságos környe-

zetet teremtsen, ahol a gyerekek nyugodtan beszélhetnek a felnőttekkel problémáikról, és bízhatnak abban, hogy segítséget kapnak a kibertérben velük történt nehéz helyzetek megoldására. A biztonságos tér kialakítása ugyanis csak akkor működhet, ha mindenki vállalja a ráeső részt: gyerekek és fiatalok, szülők és gondviselők, tanárok, iskolák, bűnüldöző szervek, közösségimédia-vállalatok, lapkiadók is. A könyv ebben segít: humoros, mégis szívbemarkoló storykon keresztül észrevétlenül tanít gyereket, szülőket, nagyszülőket, tanárt, nevelőszülőket. A Pisztrángok, szevasztok! kiadványt Orosz Judit animációs tervezőművész illusztrálta, a mű a Wonderland Alapítvány és Kiadó gondozásában jelent meg, az alapítvány küldetése, hogy hitelesen, mégis szórakoztatóan, humorral mutassák be világunkat a gyerekeknek. **t-v**

ÚJ IMÁDSÁGOS TÁBLÁK

Imádságos táblákat helyeztek el a barátlakások felé vezető úton. Tihany kiemelt célpontja a vallásturizmusnak, a barátlakások pedig közel ezer éve megszentelt helynek számítanak, ezért volt magától értetődő a táblák elhelyezése, amelyekről az avatón Nacsa Lőrinc országgyűlési képviselő, vallásturizmusért felelős miniszteri biztos azt mondta: a lelki tartalmat csempézik vissza.

A beruházás során 3,5 millió forintból új imádságos táblákat állítottak fel az út mentén, padokat és a bakonybéli bencés közösség által készített feszületet helyeztek el a barlanglakás belsejében.

- Tihany kiemelt célpontja a vallásturizmusnak és jó példája a keleti és nyugati kereszténység együttműködésének. A szerzete-

sek a békéért imádkoztak, a hely pedig máig olyan lelki útravalót kínál, melyet érdemes hazavinni – mondta az október végén tartott ünnepélyes átadón **Nacsa Lőrinc**.

Mihályi Jeromos, a Tihanyi Bencés Apátság perjele kiemelte: a barátlakások közel ezer éve megszentelt helyként léteznek, ahol a 13. századig éltek szerzetesek.

A Tihanyi Bencés Apátságot 1055-ben megalapító I. András király feleségével, Anasztázia kijevi hercegnővel együtt bizánci szerzetes papok is érkeztek annak hazájából Magyarországra. Egy csoportjuk a tihanyi bazalttufába vájt barlangokban telepedett le, ahol a nyugati keresztény bencés szerzetesekkel együtt éltek – áll a helyszínen átadott tájékoztató füzetben, amely szintén a projekt részeként készült.

t-v

REJTVÉNY

Már az 1960-as évek elejére nyilvánvalóvá vált, hogy a Balatonnal kapcsolatos érdeklődés jóval meghaladja az előzetes várakozásokat, és a lehető legrövidebb időn belül növelni kell a szállások férőhelyeinek számát. Az ekkor megindult szállodaépítési láznak volt a része a tó egyik ikonikus építményének, a Club Tihanynak az elődje. Az eredetileg Tihany Hotel néven készült szálloda a maga idejében az egyik legmodernebbnek minősült Európában, bár ugyanez igaz a mintájául szolgáló siófoki Balaton szállóra is.

A félsziget új, üveg-beton ékkövének építése 1963-ra fejeződött be. Hogy a tervet tartani tudják, soha nem látott embertömeget verbuváltak össze a munkálatok idejére, ráadásul a Pestről letelepített festőbrigádok például a füredi Kedves Cukrászdában kellett elszállásolni, lévén nem volt elegendő hely a munkások számára. Maga a hotel több egyedi megoldást is felvonultatott, mint például a Balatonra merőleges tájolást, ami lehetővé tette, hogy az összes szoba ablakából balatoni kilátást élvezhessenek a lakók.

De mit jelent, az akkor kialakított újszerű, szórakozást nyújtó Mopresszó?

				A MEGFEJTÉS ELSŐ RÉSE	RONCSTELEPRE VALÓ HOSSZÚ MÖRZEJEL KÉSŐBB	ESŐN ÁLL MÉTER OLASZ NÉVELŐ	KIÉRDEMELT ... PAULO; BRAZIL NAGYVÁROS	TILTAKOZIK ODAADÓ BELSŐ! AMPER	PROCESSZOR ARCHITEKTÚRA (arm)
				ÁBÉCÉNK ELSŐ BETŰJE					E
				DÍSZMAGYAR				KEVERT SEMI	
				TEMPLOMRÓL ISMERT SZOMBATHELY MELLETTI KÖZSÉG		ÍRÓESZKÖZ SIR FRANCIS ...; ANGOL FELFEDEZŐ		RÓMAI HADTEST	EST KÖZEPEI ÉSSZEL FELFOG, RÉGISEN
				DECILITER, RÖVIDEN		SZOLMIZÁCIÓS HANG USA-BELI SZABVÁNYJELZÉS		KÉST FEN ÓPIUM RÉGI ALAKVÁLTOZATA	
A MEGFEJTÉS MÁSODIK RÉSE (DERÉKSZÍJ)	SZINTBELI TERÜLET	LYUKAS (FA, FOG) SÁLSZÉLEKI KÉN VEGYJELE		LEKANYARODIK AZ ÚTRÓL A -VE RAG PÁRJA	SZÁNDÉKÁBAN ÁLL VAKCINÁT BEAD		HADONÁSZVA ELLENKEZŐ KETTŐSPONT		E
				CÉLOZGAT JELMEZ RÉSE	FÉSZKET ÉPÍT FOGGAL KISZAKÍT		IGLÓ HATÁRAI TÖMEGKÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT	RÖGZÍTŐ FADARAB POZITÍV TULAJDONSÁG	
				TECHNIKAI KIÜTÉS KELETI NÉP		AUSZTRÁLIAI FUTÓMADÁR IDE-ODA BILLEG	FOGADÁSÁRA TANUL AZ ESETBŐL		
				OVIVÁNY KÖVETKEZIK ATTÓL LEJEBB		SZERELEM ISTENE AHHOZ HASONLÓ		AZONKÍVUL KÍNAI HARC-MŰVÉSZ, SZÍNÉSZ (BRUCE, 1940-1973)	
				SZÁMÍTÓGÉP ADATTÁROLÓ RENDSZERE VASKERETI		ŐSZI HÓNAP, RÖVIDEN HÉLIUM VEGYJELE	SERKEN, CSÍRÁZIK VAS VEGYJELE		SABLON SZÉLEI!
				NEM MEGHATÁROZOTT HELYEN NULLA			FR. SZÍNÉSZ (LOUIS DE, 1914-1983) MAGYAR AUTÓJELZÉS		
VIZES FÖLD	N								

A rejtvényt Tóth Gábor készítette.

 otp SZÉP kártya

Váltsd élményeidet meglepetésekre a 10 éves OTP SZÉP kártyával!

Használd SZÉP-kártyádat
10 alkalommal, és ha elég gyors vagy,
tiéd lehet egy 100 000 Ft értékű
Szallas.hu kedvezmény!

Részletek: otpmindennap.hu/szep10ev

Jelen tájékoztatás nem minősül ajánlattételnek, célja kizárólag a figyelem felkeltése. A tájékoztatás nem teljeskörű, ezért – amennyiben felkeltettük az érdeklődésedet – a szolgáltatás részletes feltételeiről, valamint további részletes információkért, kérjük, tájékozódj az OTP Bank fiókjaiban vagy honlapunkon.